Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002771

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №343 від 05.09.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Топалова Марія Борисівна
2. Mariia B. Topalova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9129-7828

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 19-08-2025

Спеціальність за освітою: Дошкільна освіта

Місце роботи здобувача: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10358

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Теоретичні і методичні аспекти професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників

2. Theoretical and methodological aspects of professional training of future educators in environmental education of preschool children

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження виконано на актуальну тему з обґрунтуванням необхідності задоволення соціального замовлення на професійну підготовку майбутніх педагогічних працівників для екологічного виховання дошкільників. На сучасному етапі суспільного розвитку, в умовах загострення глобальних екологічних проблем та переосмислення взаємодії людини з природним середовищем, здійснюється перехід від утилітарно-споживацької парадигми до еколого-гуманістичної, що зумовлює необхідність імплентації принципів сталого розвитку в систему взаємин «природа – людина – суспільство» та актуалізує потреби у професійній підготовці майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників з метою забезпечення ефективної реалізації стратегії і освітньої політики якості й безпеки

життєдіяльності організації соціокультурних форм закладів вищої освіти для сталого розвитку України. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних і методичних аспектів професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників. Об'єкт дослідження – процес організації професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання. Предмет дослідження – готовність педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників; модель та методика організації професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що уперше: - визначено аксіологічний зміст контентів правового і технічного регулювання професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників; застосовано засоби освітнього маркетингу досвіду та комерційних пропозицій надання освітніх послуг у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 «Дошкільна освіта», освітнього ступеня «Бакалавр»; уточнено пріоритети досвіду міжнародних практик професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників; - розроблено та обґрунтовано зміст і структуру готовності педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників та критеріальний апарат (критерії – природоохоронний/ природоресурсний; екологічний; збалансованого природокористування; екологічної відповідальності) з метою визначення релевантності процесу організації їх професійної підготовки – готовності майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників за рівнями (низький, достатній, високий), у обраних педагогічних умовах соціальної турбулентності; синхронізація інституційних потенціалів ЗВО; кадрового забезпечення науково-педагогічного персоналу, родин та закладів дошкільної освіти; - уточнено в авторському формулюванні зміст понять «професійна підготовка майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників», «готовність педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників»; - розроблено, обґрунтовано й верифіковано модель та методику організації професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників; - подальшого розвитку набули теорія і методика професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників. Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що: - сформовано комплекс навчально-методичного забезпечення організації професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які сприяють формуванню здатності та готовності майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників; - впроваджено елементи удосконалення змісту навчальних дисциплін для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 «Дошкільна освіта» ОС «Бакалавр» за циклами: загальної підготовки – «Безпека життєдіяльності», «Екологія»; професійної підготовки: психолого-педагогічного спрямування – «Психологія загальна», «Психологія педагогічна», «Психологія дитяча», «Психологія дитячої творчості», «Педагогіка загальна», «Педагогіка дошкільна», «Педагогічна творчість»; науково-предметного спрямування – «Вступ до фаху», «Основи та методика природознавства», «Вікова фізіологія та валеологія», «Основи наукових досліджень»; вибіркових дисциплін – «Сучасні технології в дошкільній освіті», «Методика і технології соціалізації дошкільників», «Педагогічна взаємодія ЗДО з родиною» з питань екологічного виховання дошкільників, розроблено програмні результати навчання зі загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, здатностями та готовністю майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників; дисертаційні положення підкріплено конспектами лекцій, методичними розробками для практичних занять з навчальних дисциплін (Moodle) циклів природничих, психолого-педагогічни наук, «Валеологічна та екологічна освіта дітей дошкільного віку», «Педагогічний супровід обдарованої дитини»; «Іміджіологія», тощо.

2. The dissertation research was carried out on a topical issue, justifying the need to meet the social demand for professional training of future educators for the environmental education of preschoolers. At the present stage of social development, in the context of exacerbating global environmental problems and rethinking human interaction with the natural environment, there is a transition from a utilitarian-consumerist paradigm to an ecological-humanistic one, which necessitates the implementation of sustainable development principles in the system of “nature-human-society” relations and actualizes the need for professional training of future educators in

environmental education of preschoolers in order to ensure the effective implementation of the strategy and educational policy of quality and safety of life of the organization of sociocultural forms of higher education institutions for the sustainable development of Ukraine. The scientific novelty of the results obtained lies in the fact that for the first time: - the axiological content of legal and technical regulation of professional training of future educators for environmental education of preschoolers has been determined; educational marketing tools have been applied to the experience and commercial offers of educational services in the field of knowledge 01 Education/Pedagogy, specialty 012 “Preschool Education,” educational degree “Bachelor”; the priorities of international practices in the professional training of future educators for the environmental education of preschoolers have been clarified; - developed and substantiated the content and structure of educators’ readiness for environmental education of preschoolers and the criteria apparatus (criteria – nature conservation/natural resources; environmental; balanced nature use; environmental responsibility) in order to determine the relevance of the process of organizing their professional training – the readiness of future educators for environmental education of preschoolers by levels (low, sufficient, high), in selected pedagogical conditions of social turbulence; synchronization of institutional potential of higher education institutions; staffing of scientific and pedagogical personnel, families, and preschool education institutions; - the content of the concepts of “Professional Training of Future Educators for Environmental Education of Preschoolers” and “Readiness of Educators for Environmental Education of Preschoolers” has been clarified in the author’s formulation; - a model and methodology for organizing the professional training of future educators in environmental education of preschoolers has been developed, substantiated, and verified; - the theory and methodology of professional training of future educators in environmental education of preschoolers have been further developed. The practical significance of the results obtained lies in the fact that: - a set of educational and methodological support for the organization of professional training of future educators in the field of knowledge 01 Education/Pedagogy, specialty 012 “Preschool Education” of the first (bachelor’s) level of higher education has been formed, which contributes to the formation of the ability and readiness of future educators for environmental education of preschoolers; - elements of improving the content of academic disciplines for the field of knowledge 01 Education/Pedagogy, specialty 012 “Preschool Education” educational degree ‘Bachelor’ have been introduced in the following cycles: general training – “Life Safety”, “Ecology”; professional training: psychological and pedagogical orientation – “General Psychology”, “Pedagogical Psychology”, “Child Psychology”, “Psychology of Children’s Creativity”, “General Pedagogy”, “Preschool Pedagogy”, “Pedagogical Creativity”; scientific and subject orientation – “Introduction to the Profession”, “Fundamentals and Methods of Natural Science”, “Age Physiology and Valeology”, “Fundamentals of Scientific Research”; elective disciplines – "Modern Technologies in Preschool Education", "Methods and Technologies of Socialization of Preschoolers", "Pedagogical Interaction of Preschool Educational Institutions with Families" on environmental education of preschoolers, program learning outcomes have been developed with general and special (professional) competencies, abilities, and readiness of future educators for environmental education of preschoolers; dissertation provisions are supported by lecture notes, methodological developments for practical classes in academic disciplines (Moodle) in the fields of natural sciences, psychological and pedagogical sciences, “Valeological and Environmental Education of Preschool Children”, “Pedagogical Support for Gifted Children”; “Imageology”, “Practicum in Solving Pedagogical Problems”, “Technologies of Cultural and Leisure Activities".

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кондратець І., Довбня С., Топалова М. Формування глядацької та виконавської культур у дітей старшого дошкільного віку: змістовий контекст театрального образотворення. Педагогіка і психологія постмодернізму: цінності, компетентності, діджиталізація: колективна монографія / за наук. ред. проф. Г.Цвєткової. Aerzen: Heilberg IT Solutions UG (haftungsbeschränkt) InterGING Verlag, 2021. С. 255п277.
- Топалова М.Б. Теоретичне обґрунтування педагогічної проблеми професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. №10(28). С. 918-929.
- Топалова М.Б. Академічні аспекти професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників. Суспільство та національні інтереси.2024. №6 (6). С. 265-277.
- Топалова М.Б. Міжнародні практики професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників до екологічного виховання дошкільників. Наука і техніка сьогодні. 2024. №11 (39). С.727-738.
- Топалова М.Б. Вплив театралізованої діяльності на розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Матеріали Міжнародного online–марафону вітчизняних і зарубіжних дослідників, науковців, освітян, здобувачів вищої освіти та наукових ступенів, педагогів-практиків. 27-29 вересня 2022 року, Київ, Україна. С. 175-178.
- Топалова М.Б. Формування виконавської культури у дітей старшого дошкільного віку в умовах сьогодення. Матеріали міжнародного форуму Модернізація педагогічної освіти у глобальному вимірі безпеки соціально-турбулентного світу/ за заг. ред. акад. В.П. Андрущенка. 16 лютого 2023 року, Київ, Україна. С. 318-320.
- Топалова М.Б. Формування виконавської культури у дітей старшого дошкільного віку: філософсько-педагогічний контекст. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної студентської інтернет-конференції: збірник тез. 31 березня 2023 року, Київ, Україна. С. 609-612.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ходунова Вікторія Леонідівна

2. Viktoriia L. Khodunova

Кваліфікація: д. пед. н., доцент, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7751-9992

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=0jtdgkgAAAAJ&hl=uk&authuser=2

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванчук Сабіна Айдинівна

2. Sabina A. Ivanchuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9655-0634

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/D-5706-2018; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217490287; https://www.webofscience.com/wos/author/record/D-5706-2018

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каленський Андрій Анатолійович

2. Andrii A. Kalenskyi

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9034-5042

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAC-5672-2020; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211282728

Повне найменування юридичної особи: Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 34288275

Місцезнаходження: провулок Віто-Литовський, буд. 98-а, Київ, 03045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Толочко Світлана Вікторівна

2. Svitlana Tolochko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9262-2311

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=o6zKlCgAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рідей Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Ridei

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5553-059X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=4LVIlgcAAAAJ&hl=uk; https://www.webofscience.com/wos/author/record/K-9259-2018; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55389896500

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Білик Валентина Григорівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Білик Валентина Григорівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна